

GEN 3.5 METEOROLOGIJS PASLAUGOS

3.5.1 ATSAKINGOJI TARNYBA

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos yra atsakinga už meteorologijos paslaugų teikimą aviacijai.

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Rudnios g. 6
09300 Vilnius, Lietuva
Phone:(8 5) 275 11 94
Fax: (8 5) 272 88 74
AFS: NIL

Valstybės įmonė „Oro navigacija“ yra atsakinga už Automatinę aerodromo informacijos sistemą (ATIS):

Valstybės įmonė „Oro navigacija“

Rodūnios kelias 2
02188 Vilnius, Lietuva
Phone:+370 706 94 502
Fax: +370 706 94 522
AFS: NIL

Paslaugos yra teikiamos pagal sąlygas, numatytas šiuose ICAO dokumentuose:

- 3 priedas Meteorologijos paslaugos tarptautinei oro navigacijai;
- Doc 7030 Regioninės papildomosios procedūros, EUR regionas, 3 dalis - Meteorologija;
- Doc 7754 Oro navigacijos planas, EUR regionas.

Šių sąlygų neatitikimai pateikti [GEN-1.7](#) skyriuje.

3.5.2 ATSAKOMYBĖS ZONA

Zona, kurioje teikiamos meteorologijos paslaugos, yra Vilniaus FIR/UIR.

3.5.3 METEOROLOGINIAI STEBĖJIMAI IR PRANEŠIMAI

Stoties pavadinimas Vietos indeksas	Stebėjimų rūšis ir dažnis, automatinė įranga	MET pranešimų rūšys, TREND prognozės	Stebėjimų sistema ir vieta	Darbo valandos	Turima klimatologinė informacija
1	2	3	4	5	6
KAUNAS INTL EYKA	Reguliarieji kas pusvalandį, Specialieji, AWOS	METAR SPECI METAR AUTO SPECI AUTO MET REPORT SPECIAL MET REPORT AUTO SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: optoelektroniniai kaušeliniai anemometrai ir vėjarodės 320/290 M nuo RWY 08/26 paslinktųjų slenksčių. RVR įranga: transmisometrai 280 M nuo RWY 08/26 paslinktųjų slenksčių ir ties RWY 08/26 vidurio tašku . Debesomačiai: 826 M nuo DTHR RWY 08 ir 1055 M nuo DTHR RWY 26. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: meteorologinių stebėjimų aikštelėje 320 M nuo RWY 08 paslinktojo slenksčio. Gyvsidabrio barometras AWOS darbo kambaryje.	Kaip AD. Žr. AD-2-EYKA. 2.3 poskyrį.	Klimato lentelės AVBL
PALANGA INTL EYPA	Reguliarieji kas pusvalandį, Specialieji, AWOS	METAR SPECI METAR AUTO SPECI AUTO MET REPORT SPECIAL MET REPORT AUTO SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: ultragarsiniai jutikliai 287 M nuo DTHR RWY01 ir 305 M nuo DTHR RWY19. RVR įranga: transmisometrai 304 M nuo DTHR RWY01 ir 331 M nuo DTHR RWY19. Debesomačiai: lazeriniai debesomačiai 871 M nuo DTHR RWY01 ir 836 M nuo DTHR RWY19. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: slėgio jutiklis ant vėjo jutiklio stiebo DTHR RWY19, oro temperatūros ir drėgmės jutikliai ant abiejų vėjo jutiklių stiebų DTHR RWY01/19. Skaitmeninis barometras AWOS kambaryje.	Kaip AD. Žr. AD-2-EYPA. 2.3 poskyrį.	Klimato lentelės AVBL

Stoties pavadinimas Vietos indeksas	Stebėjimų rūšis ir dažnis, automatinė įranga	MET pranešimų rūšys, TREND prognozės	Stebėjimų sistema ir vieta	Darbo valandos	Turima klimatologinė informacija
1	2	3	4	5	6
ŠIAULIAI INTL/CIV/MIL EYSA	Reguliarieji kas valandą, Specialieji, MIDAS IV	METAR METAR AUTO SPECI SPECI AUTO MET REPORT SPECIAL MET REPORT AUTO SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: du ultragarsiniai jutikliai 374/338M nuo RWY 14L/32R slenksčių. RVR įranga: transmisometrai 390/347 M nuo RWY 14L/32R slenksčių ir ties RWY 14L/32R vidurio tašku. Debesomačiai: 1045/655 M nuo RWY 14L/32R slenksčių. Slėgio, oro temperatūros ir oro drėgnumo jutikliai: du jutikliai 374/338 M nuo THR RWY 14L/32R. Skaitmeninis barometras skrydžių valdymo bokšte MET įrangos MIDAS IV patalpose.	H24	Klimato lentelės AVBL
VILNIUS INTL EYVI	Reguliarieji kas pusvalandį, Specialieji, AWOS	METAR, SPECI METAR AUTO SPECI AUTO MET REPORT SPECIAL TREND MET REPORT AUTO SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: ultragarsiniai jutikliai 450 M nuo THR RWY02 ir 370 M nuo THR RWY20. RVR įranga: transmisometrai 333 M nuo THR RWY02, 340 M nuo THR RWY20 ir ties RWY02/20 vidurio taško. Debesomačiai: lazeriniai debesomačiai 885 M nuo THR RWY02 ir 1022 M nuo THR RWY20. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: slėgio jutiklis ant vėjo jutiklio stiebo THR RWY20, oro temperatūros ir drėgmės jutikliai ant abiejų vėjo jutiklių stiebų. Skaitmeninis barometras AWOS kambaryje.	H24	Klimato lentelės AVBL

Priežemio vėjas yra matuojamas abiejuose RWY galuose arti slenksčių 10 M aukštyje virš žemės.

EYKA vėjo jutikliai yra optoelektroniniai kaušeliniai anemometrai ir vėjarodės, EYVI, EYPA, EYSA vėjo jutikliai – ultragarsiniai. Jų indikatoriai yra aviacinės meteorologijos stotyje ir skrydžių vadovų darbo vietose, žiniavietėje bei aerodromo priežiūros tarnyboje.

Dominuojantis matomumas apskaičiuojamas AWOS arba, prireikus, nustatomas vizualiai pagal atitinkamas matomumo nuotolio orientyrų schemas iš meteorologinių stebėjimų darbo vietų. RWY matomumo nuotolis matuojamas transmisometrais. EYVI, EYKA, EYSA aerodromuose transmisometrai yra abiejuose RWY galuose arti RWY slenksčių ir RWY vidurio, o EYPA - abiejuose RWY galuose arti RWY slenksčių. RWY matomumo nuotolio stebėjimai atliekami tuomet, kai/arba matomumas, arba RWY matomumo nuotolis būna mažesnis kaip 1500 m. Transmisometro rodmenys perskaičiuojami į RWY matomumo nuotolį pagal fono apšviestumą ir kilimo ir tūpimo tako žiburių šviesos stiprumą. Debesų padas visuose aerodromuose matuojamas debesomačiais, kurie išdėstyti abiejuose RWY galuose prie ILS MM. Oro temperatūra ir oro drėgnumas (iš jo išskaičiuojama rasos taško

temperatūra) EYKA yra matuojami jutikliais, įrengtais apsauginiame gaubte meteorologinėje aikštelėje 2 M aukštyje virš žemės, EYVI, EYPA, EYSA – ant vėjo jutiklių stiebų RWY galuose.
Kilimo ir tūpimo tako paviršiaus temperatūra, vandens sluoksnio storis ir užšalimo temperatūra yra matuojama RWY paviršiaus būklės jutikliais EYSA abiejuose RWY galuose.

3.5.4 PASLAUGŲ RŪŠYS

Įgulos nariams ir/arba kitiems, susijusiems su skrydžiais darbuotojams prašant, EYVI aerodrome jie konsultuojami tiesiogiai. EYKA ir EYPA aerodromuose konsultacijos teikiamos tik telefonu iš Aviacinės meteorologijos centro, įsikūrusio EYVI aerodrome.

Skrydžio dokumentai teikiami tarptautiniams ir, jei reikia, vidaus skrydžiams. Skrydžio dokumentus sudaro: ypatingųjų orų reiškinų žemėlapis, aukštuminio vėjo ir aukštuminės oro temperatūros žemėlapiai bei išskridimo, paskirties, atsarginių aerodromų orų pranešimai ir prognozės; SIGMET ir žemųjų lygių skrydžiams skirta AIRMET informacija.

Pastaba. EYSA, EYKA, EYPA prašymu reikiami skrydžio dokumentai siunčiami faksu arba elektroniniu paštu iš EYVI.

Bendrosios aviacijos (IFR ir VFR) žemųjų skrydžių lygių zonos orų prognozės rengiamos GAMET forma atviru santrumpų tekstu, joje pateikiama informacija žemiau FL100. GAMET zonos prognozės sudaromos kas 6 val. šviesiu paros metu ir kitu paros metu pagal sutartį su vartotojais ir perduodamos ne vėliau kaip prieš 1 val. iki jų galiojimo pradžios.

GAMET prognozės susideda iš dviejų skirsnių ir apima šią informaciją: 1-as skirsnis – pažemio vėjo greitis, pažemio matomumas ir jį bloginantys reiškiniai, ypatingieji orų reiškiniai ir debesys (debesų padas virš žemės paviršiaus), apledėjimas, turbulencija, galiojanti SIGMET informacija Vilniaus FIR, 2 skirsnis – barinės sistemos, jų judėjimo ir raidos prognozė, aukštuminiai vėjai ir aukštuminė oro temperatūra, kiti debesys, neįrašyti į 1 skirsnį, apledėjimo lygis prognozuojamas mažiausias QNH dydis, jūros paviršiaus temperatūra ir būklė (bangų aukštis), vulkaniniai debesys.

Prireikus sudaromos GAMET prognozių korektyvos ir išleidžiama AIRMET informacija.

Sudaromos 5 zonų GAMET prognozės, kaip nurodyta schemoje šio skyriaus pabaigoje.

Prognozes galima gauti visuose Lietuvos aerodromuose.

3.5.5 PRANEŠIMAI, KURIUOS TURI PATEIKTI NAUDOTOJAI

3.5.5.1 Skrydžių rengėjas, kuriam reikalingos meteorologinės paslaugos: konsultacijos, skrydžio dokumentai ar kita meteorologinė informacija, reikalinga tarp kontinentiniams skrydžiams virš 3 500 m, apie tai iš anksto (ICAO 3 priedas, 2.3 poskyris) turi pranešti Aviacinės meteorologijos centrui. Toks pranešimas turi būti pateiktas ne vėliau kaip prieš 6 val. iki planuojamo išskridimo laiko.

3.5.5.2 Aviacinės meteorologijos centras turi būti įspėtas, rengiant nereguliuosius skrydžius, jei:

- skrydžiai vyks Europoje - ne vėliau kaip prieš 3 valandas iki to laiko, kai prašoma informacijos, konsultacijos ir/ar skrydžio dokumentų;
- skrydžiai vyks už Europos ribų - ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki to laiko, kai norima gauti informaciją, konsultaciją ir/ar skrydžio už Europos ribų dokumentus.

3.5.5.3 Pranešimuose apie atskirus skrydžius Aviacinės meteorologijos centrui turi būti pateikiama ši informacija:

- išskridimo aerodromas ir numatomas išskridimo laikas;
- paskirties aerodromas ir numatomas atskridimo laikas;
- skrydžio maršrutas ir kreiserinis lygis;
- atsarginiai aerodromai;
- skrydžio rūšis - valdomasis skrydis pagal VFR ar IFR skrydis;
- kokios rūšies meteorologinės informacijos reikia orlaivio įgulai: skrydžio dokumentų ar/ir informacijos ar konsultacijos;
- kuriam laikui pageidaujama informacija, konsultacija ir/ar skrydžio dokumentai.

Jei skrydis atidėtas, paankstintas ar atšauktas, tai naudotojas ar įgulos narys kiek galėdamas ankščiau turi informuoti Aviacinės meteorologijos centrą.

3.5.6 STEBĖJIMAI IŠ ORLAIVIŲ

Skrendant per Vilniaus FIR, orlaivių įgulos kaip galima greičiau atitinkamai ATS tarnybai praneša apie bet kuriuo skrydžio tarpsniu atliktus stebėjimus:

- specialiuosius, kai pasitaiko smarki turbulencija, smarkus apledėjimas, perkūnija, kruša, škvagai;
- kitus (nereguliuosius) stebėjimus, kai pasitaiko tokios meteorologinės sąlygos (pvz., vėjo poslinkis, silpnas ar vidutinis apledėjimas, vidutinė turbulencija ir t.t.), kurios, orlaivio įgulos vado nuomone, gali turėti

poveikio kitų skrydžių saugai ir efektyvumui.

Jeigu orų pranešimuose ar perspėjimuose informuojama apie vėjo poslinkį kilimo ar artėjimo tūpti tarpsniais, o faktiškai jo nėra, tai orlaivio įgulos vadas turi pranešti ATS tarnybai.

Stebėjimai, apie kuriuos nebuvo galima pranešti skrydžio metu, pranešami kaip galima greičiau jau atvykus. Stebėjimų duomenis iš orlaivių ATS tarnyba visada perduoda aviacinės meteorologijos centrui.

3.5.7 VOLMET PASLAUGOS

Nėra.

3.5.8 SIGMET PASLAUGOS

MWO pavadinimas Vietos indeksas.	Valandos	FIR ar CTA	SIGMET rūšis ir galiojimo laikas	Specialiosios procedūros	ATS tarnyba	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
Aviacinės meteorologijos centras EYVI	H24	Vilnius FIR	WS - neviršija 4 HR, VA - neviršija 6 HR	NIL	Vilnius ACC/ APP	NIL

3.5.8.1 Rajono meteorologinės priežiūros (sekimo) tarnyba

Aviacinės meteorologijos centras vykdo ir meteorologinės priežiūros (sekimo) tarnybos (MWO) funkcijas.

Aviacinės meteorologijos centras rengia Vilniaus FIR SIGMET informaciją apie esamus ir/arba prognozuojamus šiuos ypatinguosius meteorologinius reiškinius:

- a) perkūniją:
 - paslėptinę,
 - įterptinę,
 - dažną,
 - škvaly linijoje
 - paslėptinę su kruša,
 - įterptinę su kruša
 - dažną su kruša
 - škvaly linijoje su kruša;
- b) turbulenciją
 - smarkią turbulenciją;
- c) apledėjimą:
 - smarkų apledėjimą,
 - smarkų apledėjimą dėl ledijančio lietaus;
- d) vulkaninių pelenų debesis;
- e) radioaktyviuosius debesis.

SIGMET informacija rengiama. Eilės numeris nurodo SIGMET informacijos kiekį, išleistą FIR nuo einamosios dienos 0001 UTC. SIGMET informacijos galiojimo laikotarpis neviršija keturių valandų. SIGMET pranešimai Vilniaus FIR apie vulkaninių pelenų (VA) debesį pagrindžiami konsultacine informacija, teikiama iš vulkaninių pelenų konsultacinių centrų (VAAC) Londone arba Tulūzoje. Išleidžiamų pranešimų apie VA Vilniaus FIR galiojimo laikotarpis didinamas iki šešių valandų. Ši informacija siunčiama į tarptautinius meteorologinių duomenų bankus. Aviacinės meteorologijos centras savo ir kaimyninių MWO SIGMET informaciją perduoda ACC ir ATC.

AIRMET informacija išleidžiama skrydžiams žemiau FL100 ir rengiama atviru santrumpų tekstu anglų kalba, jei faktiniai ir/ arba numatomi orų reiškiniai (nurodyti ICAO 3 priedo, II dalies, 6 priedėlio 2.1.4 punkte), galintys turėti poveikio žemųjų lygių skrydžių saugai, nebuvo įrašyti į GAMET prognozės 1 skirsnį. AIRMET informacija siunčiama į tarptautinį meteorologinių duomenų banką.

Orlaivių įgulos pranešimai apie vėjo poslinkį įtraukiami į METAR/SPECI pranešimus.

3.5.8.2 Perspėjimo paslaugos

Aerodromų perspėjimus EYVI, EYKA, EYPA aerodromams rengia Aviacinės meteorologijos centras. Perspėjimuose pateikiama informacija apie meteorologines sąlygas, kurios gali neigiamai veikti stovėjimo aikštelėse esančius orlaivius, aerodromo įrengimus, ar turi reikšmės RWY valymo darbams atlikti. Perspėjimai Vilniaus aerodromui sudaromi, kai yra arba numatomi vienas ar keli iš šių reiškinių:

- ledėjantis lietus ir dulksna;
- smarkus snygis, trunkantis ilgiau kaip 2 val;
- vėjas, kai jo greitis viršija 15 m/s ir daugiau.

EYKA ir EYPA yra kai kurie kiti aerodromų perspėjimų išleidimo kriterijai, nustatyti pagal sutartis.

Perspėjimai EYVI aerodromui apie vėjo poslinkį rengiami pagal pranešimus iš orlaivių.

Perspėjimai rengiami atviru santrumpų tekstu, vartojant ICAO aprobuotas santrumpas ir skaitines reikšmes, ir platinami pagal tarnybų sąveikos technologijas.

3.5.9 KITOS AUTOMATINĖS METEOROLOGIJS PASLAUGOS

Automatinės aerodromo informacijos sistemos (ATIS) paskirtis – teikti informaciją apie aerodrome esančias sąlygas atskrendantiems į aerodromą ir išskrendantiems iš jo orlaiviams. ATIS pranešime yra visa pilotui reikalinga informacija, jam galutinai apsisprendžiant artėti tūpti ir tūpti bei apsisprendžiant kilti.

3.5.10 METEOROLOGINIS INFORMAVIMAS AERODROMUOSE

Meteorologinės informacijos teikimo aerodromuose detalės yra pateiktos konkretaus aerodromo AD 2 dalyje.

Santrumpos, naudojamos skrydžio dokumentuose, žemėlapiuose ir konsultacijose, yra pateiktos konkretaus aerodromo AD 2.11 lentelėje.

Žemėlapiai	
S - Priežeminis (einamasis žemėlapis)	T - Tropopauzės žemėlapis
U - Aukštuminio vėjo ir oro temperatūros (einamasis žemėlapis)	SWH - Aukštojo lygio ypatingųjų orų reiškinių (žemėlapis)
P - Prognozinis aukštuminio vėjo ir oro temperatūros žemėlapis	SWM - Viduriniojo lygio ypatingųjų reiškinių (žemėlapis)
W - Ypatingųjų orų reiškinių žemėlapis	SWL - Žemojo lygio ypatingųjų reiškinių (žemėlapis)

Priešskrydinė informacija ir konsultacijos	Skrydžio dokumentacijos rūšis
P - Asmeninė konsultacija	C - Žemėlapiai
T - Telefonas	CR - Profilis
TV - Vidinė televizija	PL - Atviri santrumpų tekstai
D - Savitarnos žiniavietės displėjus	

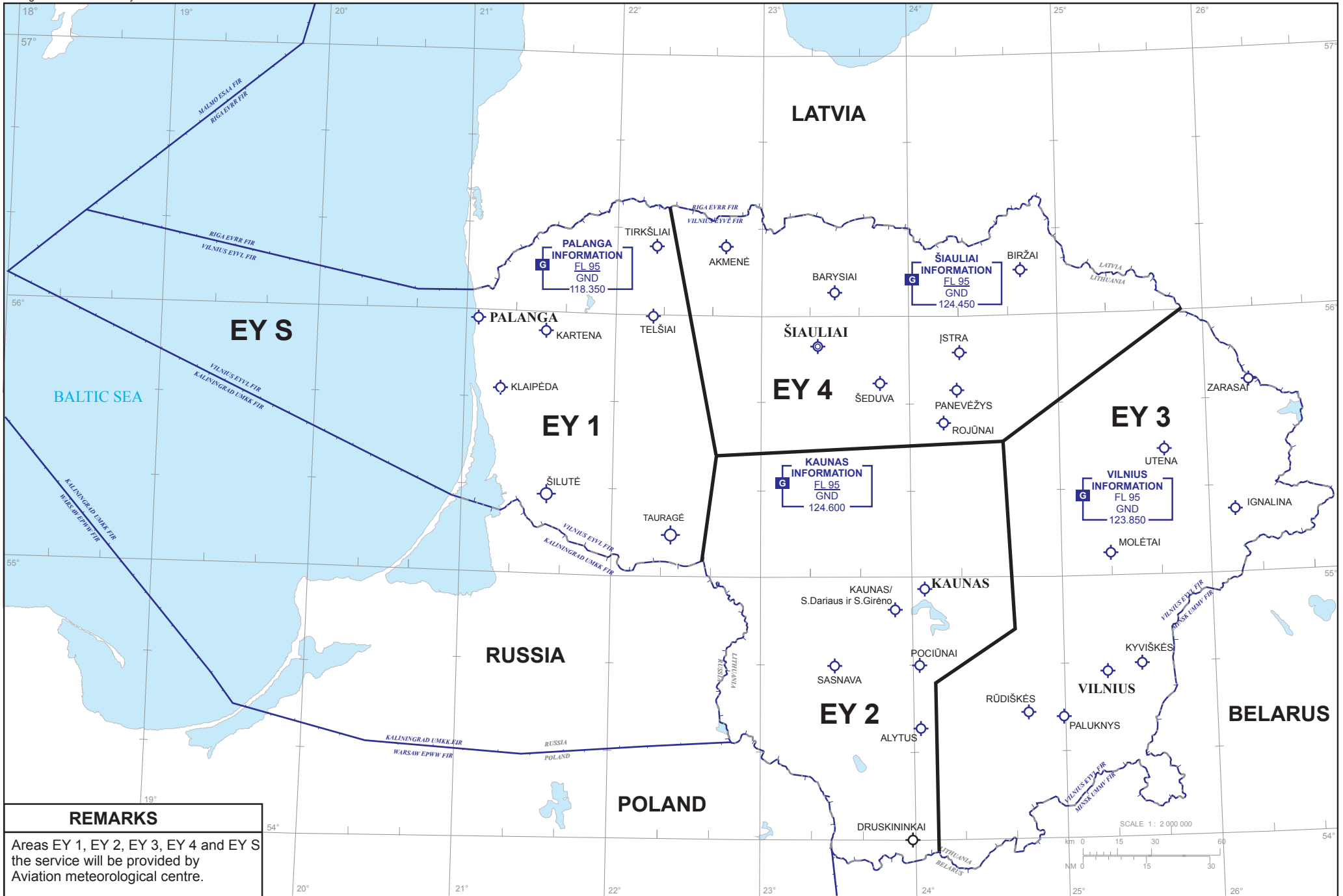
Changes: AD Kaunas/Gamyka withdrawn

ORO NAVIGACIJA

AIP
LITHUANIA

ZONŲ, KURIOMS TEIKIAMA METEOROLOGINĖ INFORMACIJA, INDEKSAI
INDEX TO AREAS FOR WEATHER SERVICES

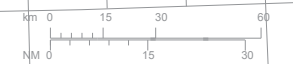
GEN-3.5 - 7
27 JUN 2013

REMARKS

Areas EY 1, EY 2, EY 3, EY 4 and EY S the service will be provided by Aviation meteorological centre.

SCALE 1 : 2 000 000

AIRAC AMDT 003/2013

SPECIALUSIS TUŠČIAS PUSLAPIS